

А. В. Маслова,
к. пед. н., доцент кафедри
методики викладання германських мов
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постановка проблеми. Євроінтеграційне спрямування України, поширення мультикультурної освіти, популяризація вміння вчитися впродовж усього життя, а також отримання нашою країною статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу (23 червня 2022р.) обумовлюють суттєві зміни в системі іншомовної підготовки сучасних фахівців, зокрема майбутніх учителів іноземних мов. Високий рівень володіння іноземною мовою є однією з обов'язкових умов участі здобувачів освіти у міжнародних проектах і програмах академічної мобільності, через що формування їх іншомовної комунікативної компетентності набуває сьогодні все більшого значення й **актуальності**.

Саме тому **метою цієї публікації** є висвітлення існуючих наразі тенденцій щодо формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземних мов в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію нашої країни.

Проведений нами аналіз науково-методичної літератури з тематики дослідження свідчить про наявність деяких розбіжностей у визначенні понять «компетенція», «компетентність», «комунікативна компетентність». Компетенція являє собою «знання, навички, вміння, особистісні якості та установки людини або групи людей (команди, організації), а також визначені вимоги до певного виду та рівню діяльності» (Поскрипко, 2019). Компетентність же відрізняється тим, що є результатом набуття компетенцій, який призводить до підвищення ефективності діяльності, включає особисте ставлення до предмету і продукту діяльності (Леонтьєв, 2012), отже, є поняттям значно ширшим за своїм значенням. Тоді іншомовну комунікативну компетентність можливо схарактеризувати як «знання мови, високий рівень практичного володіння як вербальними, так і невербальними її засобами, а також досвід володіння мовою на варіативно-адаптивному рівні залежно від конкретної мовленнєвої ситуації» (Ніколаєва, 2010).

Розвиток означеної компетентності майбутніх учителів іноземних мов пов'язаний сьогодні із низкою освітніх тенденцій, що актуалізувалися на тлі воєнної агресії Росії. До таких тенденцій відносимо застосування дистанційної форми навчання, цифровізацію освітнього процесу, посилення його євроінтеграційної складової, розвиток початкової автономії та критичної рефлексії здобувачів освіти.

Тяжкі умови сьогодення (активні воєнні дії, знаходження частини контингенту/співробітників на тимчасово окупованих територіях або

переміщення до більш безпечних регіонів України/за кордон) спонукають вітчизняні заклади вищої освіти створювати безпечне освітнє середовища для всіх учасників навчального процесу. Через це більшість здобувачів вищої освіти змушені навчатись дистанційно в синхронному та асинхронному режимах, опановуючи інформаційно-комунікативні технології навчання, цифрові освітні сервіси та розвиваючи при цьому вміння навчатись автономно, тобто мислити критично, підтримувати власну мотивацію, приймати компетентні рішення на основі саморефлексії в процесі навчання.

Підсумовуючи викладене вище, **доходимо висновків**, що дотримання сучасних освітніх тенденцій у процесі поетапного формування навичок і вмінь іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземних мов має низку переваг, а саме: надає нові навчальні можливості, формує інноваційний стиль мислення, розкриває перспективи міжнародної співпраці, готує до постійної самоосвіти та професійного вдосконалення. **Перспективи подальших досліджень** вбачаємо у розробці й теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності учителів іноземних мов у процесі фахової підготовки.

Список використаних джерел

- Леонтян, М. А. (2012). Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". Сер. Педагогіка*, т. 188, Вип. 176, 73-75.
- Ніколаєва, С. Ю. (2010). Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*, 2, 11-17.
- Поскрипко, Ю. А., & Данченко, О. Б. (2019). Компетенція і компетентність: консенсус. *Вчені записки Університету «КРОК»*, (3)55, 117–127. DOI: 10.31732/2663-2209-2019-55-117-127.